Nieuw kabinet wijst op politieke omslag in Australië

Na zijn riante overwinning bij de verkiezingen van zondag heeft de nieuwe Australische premier Kevin Rudd onmiddellijk werk gemaakt van de beloofde veranderingen. Economie, onderwijs en milieu worden prioritair in zijn beleid.

DOOR WILLEM BOERSMA

■ Premier Kevin Rudd kondigde aan de Australische soldaten terug te zullen trekken uit Irak.

■ De in Azië geboren Penny Wong is minister van Klimaatverandering.

FOTO'S AP EN AFP

■ Ex-rockzanger Peter Garrett wordt bevoegd voor Milieu en Kunst.

CANBERRA ● De 39-jarige Penny Wong is de allereerste in Azië geboren Australische minister. Zij krijgt de portefeuilles van Klimaatverandering en Waterbeheer, en wordt bijgestaan door ex-rockster Peter Garrett van Midnight Oil, die bevoegd wordt voor Milieu en Kunst.

Als lijsttrekker van de sociaaldemocratische Laborpartij kondigde Rudd tijdens de verkiezingscampagne al aan er voorstander van te zijn dat Australië alsnog het klimaatverdrag van Kyoto ondertekent. De in Maleisië geboren Wong, die openlijk uitkomt voor haar lesbische geaardheid, zal zich bezighouden met onderhandelingen voor een Australische deelname aan het Kyotoverdrag. Zij gaat samenwerken met oud-rockster Peter Garrett (54), die is aangewezen als minister van Milieu, Erfgoed en Kunst. Wong en Garrett zullen binnenkort samen met premier Rudd voor een klimaatconferentie naar Bali afreizen.

Rudds Laborpartij won afgelopen zaterdag de Australische verkiezingen en daarmee kwam er een einde aan elf jaar conservatief bewind in Australië. Onder de conservatieve premier John Howard stoomde het land op naar de economische voorhoede. Labor heeft nu een absolute meerderheid in het 150 zetels tellende Australische parlement. In totaal hebben vier vrouwen zitting gekregen in het kabinet van twintig ministers en tien onderministers dat maandag officieel geïnstalleerd zal worden.

Julia Gillard wordt naast minister van Onderwijs en Werkgelegenheid ook de allereerste vrouwelijke vicepremier van Australië. Op Buitenlandse Zaken wordt oudgediende Stephen Smith aangesteld, die ook al diende onder de vorige Laborpremier Paul Keating en die in 1996 door Howard werd afgelost. Zoals verwacht wordt Rudds oude schoolkameraad Wayne Swan minister van Financiën.

Garrett, de voormalige aanvoerder van Midnight Oil, zegde zijn rockbestaan in 2002 vaarwel om zich toe te leggen op zijn werk als milieuactivist *(DM 26/11)*. Australië heeft de op één na grootste $C0_2$-uitstoot per inwoner ter wereld en de toenemende droogte en verwoestijning maken maatregelen noodzakelijk om het land in de toekomst bewoonbaar te houden.

Diplomatieke premier

Premier Rudd wordt geroemd vanwege diplomatieke kwaliteiten die hij kan gebruiken in zijn buitenlandbeleid. Reeds op jonge leeftijd was hij als diplomaat gestationeerd in Stockholm en in Peking en hij spreekt vloeiend Chinees. Rudd was in de oppositie jarenlang woordvoerder buitenlandse zaken voor Labor. Tijdens de campagne profileerde hij zich in de media als een verfrissend alternatief voor premier Howard, die na elf jaar bij veel Australiërs uit de gratie was geraakt. "Ons plan voor de toekomst is een realiteit en niet alleen een slogan", aldus Rudd. "We zullen door onze daden moeten bewijzen dat we een goede regering zijn."

Onder de nieuwe premier lijkt Australië meer afstand te zullen nemen van de VS dan onder leiding van Howard. Rudd heeft gezegd dat Australië in overleg met de VS zijn 550 manschappen uit Irak zal terugtrekken.

De 68-jarige Howard heeft intussen aangekondigd na de verloren verkiezingen zijn politieke loopbaan af te sluiten. Hij wordt als leider van de Liberale partij opgevolgd door vertrekkend minister Brendan Nelson van Defensie, die de voorkeur kreeg boven afzwaaiend minister van Milieu Malcolm Turnbull.

Oost-Europeanen wilden bom maken met uranium

BRATISLAVA ● Drie Oost-Europeanen zijn woensdag in Slowakije en Hongarije opgepakt met een halve kilo verrijkt uranium. Daarmee wilden ze een bom maken.

Het gaat om twee Hongaren en een Oekraïner die door de politie al maandenlang in de gaten werden gehouden. Twee van hen werden opgepakt in het oosten van Slowakije, de andere in Oost-Hongarije, in beide gevallen aan de grens met Oekraïne. De mannen wilden het uranium gebruiken om er een zogenaamde vuile bom mee te maken: conventionele explosieven gecombineerd met radioactief materiaal.

Tussen de vaten met uraniumpoeder zat uranium 235. Dat wordt gebruikt voor kernreactoren en kernkoppen. De politie gaat het spul verder onderzoeken. Vermoedelijk is het verrijkte uranium afkomstig uit Rusland of Oekraïne. Sinds de Sovjet-Unie uiteenviel in 1991, is de beveiliging op nucleaire industrieën sterk verminderd. Oekraïne was destijds het centrum van de uraniumverwerking.

Het internationale atoomagentschap van de Verenigde Naties IAEA berichtte in augustus dat er wereldwijd meer dan 250 gerapporteerde diefstallen of verliezen van nucleair waren in 2006. Dat is een stijging met zo'n 200 procent ten opzichte van 2002.

In de loop der jaren zijn verscheidene uraniumsmokkelaars tegen de lamp gelopen. Vorig jaar nog konden Georgische agenten in samenwerking met de CIA een Rus arresteren die probeerde uranium te verkopen. Hij had het spul verpakt in een plastic tas, die hij in zijn jaszak bewaarde.

In 2003 arresteerde de Tsjechische politie twee Slowaken die herhaaldelijk staven verarmd uranium probeerden te verkopen aan undercoveragenten. In 1997 werden in de Siberische stad Novosibirsk twee mannen opgepakt die verrijkt uranium naar Pakistan of China wilden smokkelen. Ze hadden het spul gestolen van een bedrijf in Kazachstan.

De scheiding tussen Slowakije en Oekraïne is de meest oostelijke grens van de Europese Unie. Autoriteiten hebben er de laatste jaren miljoenen geïnvesteerd in beveiliging. (TS)

Filippijnse minicoup eindigt na zes uur

FOTO AP

■ Pantserwagens van het leger bezetten de lobby van het Manila Peninsula Hotel, waar de cupplegers zich hadden verschanst.

MANILA ● In de Filippijnse hoofdstad Manila heeft een aantal militairen, waaronder de in mei verkozen senator Trillanes, zich zes uur lang verschanst in een vijfsterrenhotel. Ze eisten het ontslag van president Arroyo. Het beleg eindigde toen het leger met pantserwagens het gebouw binnenreed.

Het was geen gewone dag voor de gasten van het Manila Peninsula Hotel gisteren. Plots moesten ze halsoverkop hun kamers verlaten nadat enige zeemachtofficieren onder leiding van senator Trillanes het gebouw hadden ingenomen en zich opgesloten in een conferentieruimte op de tweede verdieping. De militairen, die in het gezelschap van onder anderen een priester waren, eisten het ontslag van de president wegens corruptie en wanbestuur.

Senator Trillanes was niet aan zijn proefstuk toe: in juli 2003 leidde hij al meer dan driehonderd militairen in de bezetting van het Oakwood Hotel en van een nabijgelegen winkelcentrum. Voor die poging tot coup moet Trillanes dezer dagen overigens terechtstaan. Het is van op zijn eigen proces dat de man, geholpen door zijn bewakers en enige medestanders, is kunnen ontsnappen. Ook bij die bezetting was het er Trillanes om te doen het staatshoofd tot opstappen te dwingen, wat niet lukte omdat noch het leger noch het volk gevolg gaf aan zijn oproep tot revolte.

> President Arroyo niet bezorgd om 'door niemand gesteunde' couppoging

Trillanes kwam de voorbije maanden overigens herhaaldelijk in het nieuws. Hij werd in mei immers tot senator verkozen maar kan de zittingen niet bijwonen omdat hij wegens de Oakwoodaffaire achter de tralies zit. Daarom werd een petitieactie gestart, die hem toch in staat moest stellen om zijn functie op te nemen. Die petitie werd door meer dan 11 miljoen burgers getekend. Trillanes won zijn zetel op de lijst van de 'Echte Oppositie', waarop hij als onafhankelijke opkwam.

President Arroyo zei zich gisteren geen zorgen te maken over de couppoging, "die door niemand wordt gesteund". Wel werd een uitgaansverbod afgekondigd in Manila en in twee aangrenzende gebieden tot vijf uur vanochtend.

Tegelijk moet gezegd dat het staatshoofd, dat het in 2001 overnam van de afgezette gewezen filmster Estrada, erg onpopulair is, mede door de talloze moorden op opposanten en mensenrechtenactivisten van de voorbije jaren. Geen van die zaken werd tot dusver opgehelderd. (CV)

Rusland

Rechtbank veroordeelt Berezovski tot zes jaar cel

Een rechtbank in Moskou heeft bij verstek de Russische miljardair Boris Berezovski veroordeeld tot zes jaar cel wegens "diefstal" van 6,1 miljoen euro van de Russische luchtvaartmaatschappij Aeroflot. Berezovski woont al sinds 2000 in Groot-Brittannië, waar hij als politiek vluchteling is erkend en een Brits paspoort kreeg. De feiten speelden zich af tussen 1996 en 1998, toen Berezovski nog raadgever was van toenmalig president Boris Jeltsin.

Verenigde Staten

25 jaar cel wegens poging tot steun aan Al Qaida

Een arts uit Florida is veroordeeld tot 25 jaar cel wegens poging tot steun aan terreurorganisatie Al Qaida. Rafic Sabir heeft getracht "materiële of financiële steun" te bieden aan Al Qaida en heeft "een eed van trouw afgelegd" aan de organisatie, zo luidt de aanklacht. Sabir was van plan om met zijn vriend Tarik Shah vechtsportlessen en medische hulp te bieden aan Al Qaida. In 1998 is hij ook van plan geweest naar Afghanistan af te reizen om daar een terroristische training te volgen, aldus nog het gerecht.

Venezuela

Chávez beschuldigt CNN van aanzetting tot moord

De Venezolaanse president Hugo Chávez heeft de Amerikaanse nieuwszender CNN ervan beschuldigd een oproep om hem te vermoorden uitgezonden te hebben. Volgens CNN ging het om een technische fout. De rel draait om een reportage over de diplomatieke crisis tussen Venezuela en Colombia. In die reportage verschenen Chávez en zijn Colombiaanse ambtgenoot Alvaro Uribe in beeld met de tekstband "Wie heeft hem vermoord?". CNN bevestigde maar noemde het voorval een vergissing. De tekst hoorde bij een reportage over de moord op een American footballspeler, aldus CNN.

Oekraïne

Prowesterse regering bijna een feit

De prowesterse politieke partijen Bloc Joelia Timosjenko en Ons Oekraïne hebben overeenstemming bereikt over de vorming van een coalitieregering. De afgevaardigden van Julia Timosjenko's partij en die van Viktor Joesjtsjenko gingen akkoord met de verbintenis. De coalitie kan rekenen op een krappe meerderheid van 228 zetels in het 450 zetels tellende parlement, de Rada. Oekraïne ging eind september naar de stembus. De pro-Russische Partij van de Regio's van Viktor Janoekovitsj kwam als grootste uit de bus met 175 zetels. Onderhandelingen met andere partijen leverden echter niets op.

Vier personen vermoord in auto Artsen Zonder Grenzen in Zuid-Soedan

BOR ● In een auto van Artsen Zonder Grenzen in het Zuid-Soedanese Bor zijn vier mensen vermoord. Het gaat om patiënten die waren geëvacueerd uit het ziekenhuis nadat in de instelling stammengevechten waren uitgebroken.

In de loop van de nacht waren verschillende patiënten binnengebracht in het ziekenhuis van Bor met verwondingen die ze hadden opgelopen tijdens gevechten tussen stammen. De stammengevechten werden voortgezet in het ziekenhuis. "Wij behandelen iedereen die medische hulp nodig heeft, en mensen van verschillende stammen liggen vaak zij aan zij in de zalen", zegt Meinie Nicolai, operationeel directeur van AZG in Brussel.

Acht patiënten werden geëvacueerd. Zij zaten in de auto van AZG recht tegenover het ziekenhuis toen ze werden aangevallen door mensen die hen achternazaten. Vier mensen werden vermoord, een raakte gewond. Twee andere volwassenen konden zich met een baby onder de autobanken verschuilen en raakten niet gewond, meldt AZG.

"Dit is een afschuwelijke daad en een ernstige inbreuk op de veiligheid die een ziekenhuis moet bieden", stelt Nicolai. "Dit gebrek aan respect van de mensen die hun gevechten voortzetten in het ziekenhuis en op ons terrein is absoluut onaanvaardbaar." (BELGA)